

הוד מרדכי (פיין)

כינוי: מוטיק

נולד ב-19.26 בדגניה א', ישראל

חבורה 1945-1946, פלמ"ח 1946-1948

בין הראשונים לקבלת כנפי טיס של ח"א

מפקד חיל-האוויר 1966-1973

ה ע ס נ ה ר י ס י 0

בתקופה בה ניהלה עדה סירני את הפעילות מאיטליה נשלחו כ- 15,000 ניצולי שואה ב-19 ספינות מעפילים. עדה סירני השתתפה אישית בכל אחת מפעולות העמסת האוניות בלילות. בהרבה מקרים ביקרנו בחוף העמסה מספר ימים לפני מועד הפעילות. משהתחילה העלאת העולים לאוניות בלילות העמסה, לקחתי חלק בהשטת סירות הגומי מהחוף לאוניה וחזרה לאורך ככל שנימתח מהאוניה. את האוניה "ירושלים הנצורה" תוכנן להעמיס בחוף צ'וויטבוקיה מספר קילומטרים צפונית מרומא בתאריך 3.2.48, היא הותקנה לאכלוס 670 עולים. מספר ימים לפני מועד העמסת האוניה ביקשה עדה ממשה רבינוביץ (עוזרה הבכיר) לשלוח ימאי שיצטרף לביקורה בחוף העמסת האוניה. לביקור הצטרף ימאי צעיר בשם פטר, ידיד וותיק. כשהגענו לחוף בתאריך 27.1.48 היו בחוף גלי חוף בוהים וטמפרטורת המים של 10 מעלות בערך. פטר לקחני הצידה ובפנים חיוורת הסביר לי שהוא לא מרגיש בטוח להיכנס לים בגלל רמת שליטתו ב"אומנות" השחייה - והוא מבקש את עזרתי בנידון. העניין שיעשע אותי ואמרתי לו: בתנאי שתעלה בקשתך בכתב על פתק - שתהיה לי אסמכתא לבקשתך. פטר שלף פנקס ובפנים קורנות מאושר שירבט את הפתק:

הלב סירני
 ק' כ'ו 27.1.48 בק"מ
 מ"פנינג" מוס"ן לחוף
 61 מקומ' ק' ימאי מ' נאמקור
 דוחק במ' באקומ
 27.1.48
 (ה'מ'מ')

גדל והתחנך בבית החינוך המשותף למשקי עמק הירדן. בתחילת שנת 1945 התגייס לצבא הבריטי, הוצב ליחידת התובלה 178 - אשר סופחה לבריגדה היהודית. שימש כנהג צעיר מאוד וחסר ניסיון. בתקופת ההכשרה הצבאית הבסיסית באיזור ז'ניפה (תעלת סואץ) הוענקה לו דרגת טר"ש, (זמני ללא תשלום ובלתי רצוי לעתים). לקראת סוף שנת 1945 נקראתי למפקדת היחידה הושבעתי אמונים (פעם שנייה) ל"הגנה" - והוצבתי לפעילות במסגרת המוסד לעליה ב' (T.T.G. בלע"ז). כששיחררו את הבריגדה היהודית מהצבא הבריטי בשנת 46, צויידתי בניירות של פליט יהודי מפולניה והצטרפתי לאנשי "החבורה" באיטליה. באותה תקופה פנה אלי יוסקה יריב ז"ל והודיעני כי הוחלט לגייס אותי לפלמ"ח למסגרת הפלוגה הימית. כך מצאתי עצמי משרת בפלמ"ח, עוסק בכינוס והעלאת שארית הפליטה מאירופה במסגרת המוסד לעליה ב', בזהות של ניצול שואה בשם גרשון רוזנגרד. הנ"ל חזר לפלשתינה כחייל משתחרר בשם מרדכי פיין מדגניה א'.

הכנות לשילוח ספינת המעפילים "ירושלים הנצורה"

מחוף צ'וויטבוקיה בתאריך 3.2.1948

בתחילת שנת 1947, מונתה עדה סירני לעמוד בראש המוסד לעליה ב' באיטליה. עדה סירני החליפה את יהודה ארזי שהועבר לתפקידי רכש בארה"ב. לצורך מילוי תפקידה הועמדה לרשותה מכונית סיטרואן שחורה. עדה שמוצאה ממשפחת אסקרלי (מאצולת רומא), החליטה להעסיק נהג איטלקי (גם מטעמי נוחות וגם ככיסוי לפעילותה). לאחר התייעצויות ומחשבה שניה, הוחלט להטיל את התפקיד על נהג ישראלי מתוך חבורת הנהגים יוצאי הצבא הבריטי. התפקיד הוצע לי. לאחר היסוסים והתלבטות הסכמתי לקבלו. כעבור תקופת הסתגלות לא פשוטה והכרות יותר קרובה, הפכתי לעיתים שותף למחשבות וההתלבטויות של עדה סירני בשעות הארוכות של הנסיעות. לעתים לאחר נסיעות אליהן הצטרפו בעלי תפקידים בכירים מהמוסד לעליה ב' באירופה, או מבקרים בכירים מה"הגנה" והפלמ"ח בארץ, היתה שואלת על התרשמותי מנושא השיחה, או מהאיש.

פטר לא שלט היטב בדקדוקי השפה העברית, פטר הופמן ז"ל היה מלווה ב- 2 אוניות ההעפלה: "אליהו גולומב" וארבע חירויות".

אמרתי לעדה כלאחר יד שפטר מרגיש לא טוב ואני אכנס לים במקומו. החוף אושר לפעולה - וההכנות לתאריך היעד נמשכו. כעבור מספר ימים שמעתי מעדה-סירני כי אושר לצוות צילום אמריקאי לצלם את הפעולה בלילה. הצילום ישמש גם סיפור כיסוי (צילום סרט עלילתי) החשוב בגלל קירבת מקום הפעולה לכביש מרכזי ולפרבריה הצפוניים של רומא.

בבוקר ה-3.2.48 שרר באיזור מזג אויר לא סימפטי, שכלל גשמים ורוחות עזות. אופי הפעילות של המוסד לעליה ב' באיטליה - לא איפשר חופש לשינויים ואילתורים של הרגע האחרון. בשעות הצהרנים הצעתי לעדה שתאפשר לי לקפוץ לחוף ולהתרשם מחוזק הרוח וגובה הגלים - וכך עשיתי. כשחזרתי, שמעתי גם ברדיו שהתחזית אומרת שתהיה התמתנות במזג האוויר, סיפרתי זאת לעדה והוספתי את הערכתי שלמרות גלי החוף ניתן יהיה לבצע את הפעולה. בערב עם רדת החשכה הגענו לחוף, הספינה כבר יצרה קשר והודיעה כי הגלים מקשים להתקרב לחוף כפי שתוכנן וייתכן שיצטרכו לקחת מרחק בטחון גדול יותר מהחוף.

טכניקת התקשרות האוניה לחוף היתה להוריד את העוגנים במרחק שנקבע ביחס לעומק הים באיזור הפעולה. להוריד סירות הצלה מהאוניה - לגרירת חבל עבה מהאוניה לחוף ולאורך חבל זה באמצעות סירות גומי להימשך ע"י הימאים הלוחך וחזור כאשר העולים ישובים בסירות הגומי.

עמדנו על החוף בהמתנה לסירה עם החבל מהאוניה - ואז הודיעו מהסירה שהם אינם יכולים לחצות את גלי החוף החזקים ששררו באותו לילה, באותו רגע היה ברור לי שהדרך היחידה לפתרון הבעיה היא לשחות עם חבל דק דרך גלי החוף - לסירה - לקשור לחבל הדק את החבל העבה - לחזור לחוף בשחייה ולמשוך את החבל העבה לחוף. עדה סירני עמדה מוקפת בעוזריה הבכירים ובימאים רבים, כשהעליתי את הצעתי בפני החבורה, כולם נענו

בראשם ושאלו - אבל מי יכול להיכנס ולשחות בים כזה? עניתי להם: "מי שנולד על גדות הירדן ושוחה כבר מגיל 3-4". עדה לא היתה בטוחה שזה רעיון בר ביצוע - ובין הימאים לא היה איש שידע לשחות טוב ממני. וכך התפשטתי נשארתי בתחתוני, לפתתי חבל דק שהובא לחוף סביב ביטני ושחתי לקראת הסירה שעמדה מעבר לגלי החוף. כשחזרתי הייתי קפוא מקור המים. עטפו אותי בשמיכה והתיישבתי מאחורי אחד מכלי הרכב לתפוס מחסה מהרוח ולהתייבש. עדה פגשה אותי עם דמעות בעיניים. בינתיים החלה פעולת העמסת העולים באמצעות סירות הגומי. צוות הצלמים האמריקאי הדליק תאורה, הציב מצלמות וניסה לקלוט ולהנציח את העמסת העולים.

לאחר שהתיישבתי והתחממתי, הצטרפתי לצוותי הימאים, והתחלתי בהעמסת העולים שעמדו על החוף בקבוצות קבוצות בהתאם לקיבולת סירות הגומי. האוניה עגנה במרחק של 200 מ' מהחוף. בגלל גלי החוף נזקקו העולים לסיוע בעליה לתוך סירות הגומי, ומשך הזמן להגיע לאוניה התארך מהרגיל. לזה נוספו בקשותיהם של צוות הצילום שערכו מדי פעם את קצב הפעולה - והתברר שנגמר לנו הלילה.

עדה סירני החליטה להיעזר במפקד משטרת רומא שהיה ידיד ומעריץ גדול שלה, ובשעת לילה מאוחרת מאוד, העירה אותו משנתו סיפרה לו מה קורה ובקשה ממנו לסגור את האזור.

על מנת שלא יפריעו ל"אמריקאים" לסיים את צילומי הסרט. ואכן לפני האיר הבוקר הקיפה משטרת רומא את האיזור - ואיש לא הורשה להתקרב. "ההסרטה" הסתיימה בשעות היום המוקדמות, "ירושלים הנצורה" הפליגה לדרכה בפיקודו של חברנו משה דפני, ובליוויים של יהודה צפתי ודניאל סנדלר.

בתאריך 12.2.48 נתפסה האוניה ע"י הבריטים בדרכה לארץ כאשר על סיפונה 670 עולים.

בשנת 1973 שוחרר מחיל-האוויר בדרגת אלוף. עבר תקופת לימודים באוניברסיטה של צי ארה"ב. היה עוזר שר הבטחון, מנכ"ל אל-על, יו"ר מועצת מנהלים של התעשייה האווירית, והקים חברות עסקים פרטיות.

120,-

1023433

השערים פתוחים

אסופת זכרונות
העפלה 1945-1948

מהדורה שניה - מתוקנת ומעודכנת

לחיי
הספינות
שבדרך

1000